

REPUBLIKA HRVATSKA
VISOKI UPRAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B
Frankopanska 16

UP/I 034-03/14-01/002
437-09/74-2016-152

Poslovni broj: UsII-54/15-9

AGENCIJA ZA ZAŠTITU TRŽIŠNOG NATJECANJA	
Datum prijema	13-05-2016

U I M E R E P U B L I K A H R V A T S K A

P R E S U D A

Visoki upravni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca toga suda Ljiljane Karlovčan-Đurović predsjednice vijeća, Lidije Rostaš-Beroš i Sanje Štefan, članica vijeća, uz sudjelovanje Ivane Firšt, zapisničarke, u upravnom sporu tužitelja Klemm Sigurnost d.o.o. Zagreb, Drage Gervaisa 3, kojeg zastupa Zajednički odvjetnički ured protiv tužene Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja, Savska cesta 41/14, Zagreb, koju zastupa Mladen Cerovac, mag. iur. predsjednik Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja, a po punomoći Josip Čulić i Vedran Zemljić, radi poništenja rješenja, klasa: UP/I 034-03/14-01/002, urbroj: 580-09/88-2015-100 od 17. ožujka 2015., u predmetu sklapanja zabranjenog sporazuma, dana 22. travnja 2016.

presudio je

- I. Odbija se tužbeni zahtjev koji glasi:
„Poništava se rješenje Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja, klasa: UP/I 034-03/14-01/002, urbroj: 580-09/88-2015-100 od 17. ožujka 2015. godine.“
II. Odbija se zahtjev za naknadu troškova upravnog spora.

Obrazloženje

Osporenim rješenjem je točkom I. izreke utvrđeno da su poduzetnici Sokol Marić d.o.o. sa sjedištem u Zagrebu, Trg maršala Tita 8/II, Securitas Hrvatska d.o.o. sa sjedištem u Zagrebu, Zelinska 3, AKD Zaštita d.o.o. sa sjedištem u Zagrebu, Savska cesta 28, Klemm Sigurnost d.o.o sa sjedištem u Zagrebu, Drage Gervaisa 3, Bilić-Erić d.o.o. sa sjedištem u Sesvetama, Ljudevita Posavskog 3, V Grupa d.o.o. sa sjedištem u Zagrebu, Remetinečki gaj 2a i Arsenal Ivezić d.o.o. sa sjedištem u Varaždinu, Pavlinska 5 sklopili zabranjeni sporazum na način da su na sastanku održanom u prostorijama poduzetnika Tectus d.o.o. sa sjedištem u Zagrebu, Radnička cesta 48, 23. listopada 2013., dogovorili minimalnu cijenu usluga privatne tjelesne zaštite čime su u razdoblju od 23. listopada 2013. do 17. siječnja 2014. narušili tržišno natjecanje izravnim utvrđivanjem cijena u smislu članka 8. stavka 1. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“ 79/09., 80/13. – daljnje u tekstu: ZZTN), točkom II. izreke rješenja određeno je da je sporazum iz točke I. izreke ovog rješenja ex lege ništetan u smislu članka 8. stavka 4. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja, točkom III. izreke rješenja poduzetnicima iz točke I. izreke rješenja izrečene su upravno kaznene mjere: - Sokol Marić d.o.o. u iznosu od 1.333.000,00 kn; - Securitas Hrvatska d.o.o. u iznosu od 1.027.000,00 kn; - AKD Zaštita d.o.o. u iznosu od 905.000,00 kn; – Klemm Sigurnosti d.o.o. u iznosu od 657.000,00 kn; - Bilić-Erić d.o.o. u iznosu od 942.000,00 kn; – V Grupa d.o.o. u iznosu od 289.000,00 kn; - Arsenal Ivezić d.o.o. u iznosu od 171.000,00 kn, a točkom IV. je određeno

da će se izreka rješenja biti objavljena u „Narodnim novinama“, dok će cjelokupno rješenje biti objavljeno na stranicama Agencije.

Tužitelj u tužbi iznosi kronologiju cijelog postupka te kao bitno ističe da nikad nije imao volju niti svijest o tome da bi s drugim poduzetnicima na bilo koji način dogovorio minimalnu cijenu usluga privatne tjelesne zaštite te da bi time narušio tržišno natjecanje. Ističe da svrha navedenog sastanka nije bila dogovor o minimalnim cijenama usluga već razmjena određenih iskustava i stavova te potencijalno osnivanje određene komore poduzetnika koja bi se bavila zaštitarskom djelatnošću. Ista tako navodi da je na predmetnom sastanku bio zaposlenik tužitelja koji uzimajući u obzir Zakon o trgovačkim društvima ni na koji način nema pravo svojim radnjama obvezivati tužitelja, obzirom da isti nije ni član uprave, niti prokurist, niti je isti bio opunomoćen od strane tužitelja za bilo kakvo pregovaranje ili obvezivanje tužitelja. Ističe da minimalna cijena rada zaštitara nema nikakve veze i razlikuje se od cijene pružanja usluga. Navodi da nije utvrdio minimalnu prodajnu cijenu, niti se o prodajnoj cijeni razgovaralo, niti odlučivalo na spornom sastanku. Ističe da nikad nije, ni nakon spornog sastanka, nudio navedenu cijenu kao konačnu, odnosno prodajnu cijenu svojim kupcima. Navodi da utvrđivanje minimalne cijene sata zaštitara prema postojećoj sudskoj praksi Upravnog suda ne predstavlja povredu tržišnog natjecanja niti zabranjeni sporazum navedeni stav izražen je u presudi Us-8665/2001, a identičan stav zauzeo je i Visoki upravni sud Republike Hrvatske u svojoj presudi odlučujući povodom tužbe Hrvatskog društva ortodonata protiv odluke tužene.

Navedeni dokaz za svoj stav da je sklopljen nedozvoljeni sporazum je isključivo i jedino članak objavljen u časopisu „Zaštita“ čiji je urednik ujedno i organizator spornog sastanka, koji je prilikom postupka koji se vodio pred tuženom, izjavio kako je on bez ikakve suglasnost ili prethodnog odobrenja tužitelja ili ostalih poduzetnika na temelju novinarske slobode u novinskom članku časopisa „Zaštita“ objavio Priopćenje prema kojem je između sudionika spornog sastanka utvrđen minimalni trošak sata rada zaštitara u iznosu od 32,50 kn. Dakle ključni dokaz na kojem tužena temelji sve svoje tvrdnje je obični novinski članak urednika časopisa „Zaštita“ koji je objavljen bez prethodnog odobrenja, suglasnost ili konzultacije sa tužiteljem ili drugim sudionicima sastanka uz napomenu da je urednik koji je uredno i organizator spornog sastanka izjavio kako je odobrio objavu navedenog članka na temelju novinarske slobode, čime je priznao kako je samostalno odlučio objaviti navedeni članak prema vlastitom viđenju stvari pri čemu je ponovno bitno napomenuti kako se i u samom novinskom članku navodi kako je utvrđena minimalna cijena sata rada, a ne dogovorena konačna prodajna cijena koja bi se nudila kupcima.

Tužitelj također smatra da je tužena prilikom donošenja osporenog rješenja povrijedila postupovne odredbe s obzirom da je odbila saslušati predložene svjedoke i to

a koji

su imali saznanja u odnosu na predmetni postupak.

Tužitelj je predložio u tužbi saslušanje zakonskog zastupnika tužitelja uvid u presude Upravnog i Visokog upravnog suda te saslušanje te pribavu i uvid u sporni članak iz časopisa „Zaštita“.

Tužitelj smatra da nisu postojali uvjeti za izricanje upravno kaznene mjere predlaže da Sud preinači odluku o izrečenoj upravno kaznenoj mjeri te da tužitelju izreke simboličnu upravnu kaznenu mjeru sukladno članku 64. stavku 8. ZZTN-a, a uzimajući u obzir da su za izricanje navedene mjere ispunjeni svi uvjeti, te naročito uzimajući u obzir da tužitelj nije prilikom nuđenja svojih usluga kupcima koristio ugovorenu minimalnu cijenu sata rada zaštitara čime nije niti narušio tržišno natjecanje. Tužitelj predlaže poništenje cijelog rješenja te da se tuženoj naloži naknada troškova upravnog spora u ukupnom iznosu od 8.212,50 kn.

Tužena u odgovoru na tužbu u bitnome navodi da nije jedini dokaz u ovom postupku članak koji je izašao u časopisu „Zaštita“ odnosno Priopćenje već da je osporeno rješenje doneseno nakon provedenog postupka. Tužena se također protivi saslušanju predloženih svjedoka direktora s obzirom da su saslušani na predložene okolnosti u postupku pred tuženom, te saslušanju svjedoka:

s obzirom na to da očitovanje dobiveno izvođenjem takvih dokaza nije od utjecaja na utvrđenje postojanja zabranjenog sporazuma. Što se tiče osnovnog tužbenog navoda da spornom sastanku nije bio zakonski zastupnik tužitelja već njegov radnik ističe da je navedeni stav tužitelja neutemeljen budući da bi onda poduzetnici zabranjene sporazume sklapali na način da bi sklapali putem zaposlenika koji nisu članovi uprave, odnosno koji nemaju ovlaštenja za zastupanje tog poduzetnika. Isto tako poziva se na obrazloženje osporenog rješenja vezano uz tvrdnju tužitelja da nije imao niti volju niti svijest o sklapanju zabranjenog sporazuma, te isto tako i na obrazloženje vezano uz razloge zbog kojih tužena nije bila u obvezi dokazivati učinke sporazuma.

Isto tako predlaže da Sud nakon usmene rasprave budući da nisu ispunjeni uvjeti iz članka 36. Zakona o upravnim sporovima ("Narodne novine" 20/10., 143/12. i 152/14. dalje: ZUS) da se u predmetu odluči bez održavanja rasprave i donese presudu kojom će odbiti tužbeni zahtjev s obzirom da su i ostali tužitelji koji su obuhvaćeni navedenim rješenjem podnijeli tužbe protiv rješenja. Predlaže da Sud o navedenim tužbama odluči zajedničkom presudom, a sve u svrhu ubrzanja postupka i izbjegavanja nepotrebnih radnji i troškova.

Sud je u predmetnoj stvari na prijedlog stranaka održao javnu raspravu, u smislu odredbe članka 36. i članka 37. ZUS-a, na koju su pristupile stranke odnosno njihovi punomoćnici te im je tako dao mogućnost izjasniti se o svim spornim činjenicama i pravnim pitanjima.

Na raspravi je tužitelj ostao tužbenog zahtjeva, a tužena je ostala kod odgovora na tužbu.

Tužitelj je predložio izvođenje dokaza saslušanjem svjedoka.

Tužena se protivila navedenim dokaznim prijedlozima navodeći da su svi navedeni svjedoci osim saslušani u postupku, a da saslušanje svjedoka nije potrebno za donošenje odluke o glavnoj stvari.

Sud je navedene dokazne prijedloge odbio ocijenivši da su svjedoci i saslušani u postupku te da je također u postupku saslušana stranka zakonski zastupnik tužitelja a da saslušanje nije od utjecaja na utvrđenje postojanja zabranjenog sporazuma.

Na temelju razmatranja svih činjeničnih i pravnih pitanja Sud je zaključio da tužbeni zahtjev nije osnovan.

Odredbom članka 8. stavka 1. točke 1. ZZTN-a propisano je da su zabranjeni svi sporazumi između dva ili više neovisnih poduzetnika, odluke udruženja poduzetnika i usklađeno djelovanje koje kao cilj ili posljedicu ima narušavanje tržišnog natjecanja na mjerodavnom tržištu, a osobito oni kojima se: izravno ili neizravno utvrđuju kupovne ili prodajne cijene, odnosno drugi trgovinski uvjeti. Stavkom 2. navedenog članka 8. ZZTN-a propisano je da se sporazumima u smislu stavka 1. ovog članka smatraju osobito ugovori, pojedine odredbe ugovora, usmeni ili pisani dogovori među poduzetnicima, te usklađena praksa koja je posljedica takvih dogovora, odluka poduzetnika ili udruženja poduzetnika, opći uvjeti poslovanja i drugi akti poduzetnika koji jesu ili mogu biti sastavni dio ugovora i slično neovisno o tome jesu li takvi sporazumi sklopljeni između poduzetnika koji djeluju na istoj

razini proizvodnje, odnosno distribucije (horizontalni sporazumi) ili između poduzetnika koji ne djeluju na istoj razini proizvodnje odnosno distribucije (vertikalni sporazumi).

U konkretnom slučaju je nakon što je izdano sporno Priopćenje te nakon što je objavljen članak u časopisu „Zaštita“, proveden postupak u kojem je utvrđeno da su poduzetnici među kojima je i tužitelj dogovorili minimalnu cijenu usluge privatne tjelesne zaštite. Navedeno nije utvrđeno na temelju objavljenog Priopćenja odnosno članka te daljnjih članaka koji su se nalazili na raznim portalima već su sporni članci odnosno Priopćenje bili inicijator pokretanja postupka. U pokrenutom postupku su saslušani svjedoci, stranke, izvršena je analiza ponuda koje su nakon navedenog sastanka nudili poduzetnici koji su sudjelovali na sastanku, te je na temelju svih navedenih dokaza zaključeno da je u konkretnom slučaju došlo do sklapanja zabranjenog sporazuma o minimalnoj cijeni usluge privatne tjelesne zaštite u iznosu od 32,50 kn.

To što niti u jednoj od ponuda tužitelja nije navedena sporna cijena od 32,50 kn ne znači da sporni sporazum nije sklopljen, odnosno da na sastanku od 23. listopada 2013. nije postignut dogovor o minimalnoj cijeni pružanja usluge privatne tjelesne zaštite koji su drugi poduzetnici kasnije i nudili na javnim natjecanjima. To što tužitelj nije primjenjivao dogovor nije od utjecaja na utvrđivanje zabranjenog sporazuma.

Što se tiče prigovora tužitelja da nije imao, niti volju, niti svijest o tome da bi s drugim poduzetnicima na bilo koji način dogovorio minimalnu cijenu usluga privatne tjelesne zaštite pravilno se tužena pozvala na praksu Europskog suda i općeg suda iz koje proizlazi da za namjerno počinjenje povrede nije nužno dokazati da je poduzetnik imao svijest o počinjenju točno određene povrede Ugovora o funkcioniranju Europske unije već je dovoljno utvrditi da nije mogao ne imati svijest o tome da njegovo postupanje vodi narušavanju tržišnog natjecanja.

Naime, odredbom članka 74. stavka 1. ZZTN-a propisano je da se u primjeni zakona, a osobito u slučajevima postojanja pravnih praznina ili dvojbi pri tumačenju propisa u skladu s člankom 1. Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji ("Narodne novine – međunarodni ugovori" 2/12.) primjenjuju na odgovarajući način kriteriji koji proizlazi iz primjene pravila tržišnog natjecanja u Europskoj uniji.

Stoga je pravilno utvrđeno da tužitelj nije mogao ne imati svijest o tome da njegovo postupanje vodi narušavanju tržišnog natjecanja, tim više što je jedan od sudionika sastanka naveo kako je dogovor o minimalnim cijenama zabranjen.

Što se tiče prigovora tužitelja da nisu utvrđeni cilj i učinci sporazuma na tržište tužena je pravilno obrazložila kako je sukladno članku 8. ZZTN-a stavku 1. zabranjeno već samo postizanje sporazuma o cijenama koji se u ovom predmetu očituje u postizanju ugovora o minimalnoj cijeni pružanja zaštitarske usluge.

U navedenom slučaju radi se o sporazumu koji je zabranjen prema cilju pa njegov učinak i nije potrebno dokazivati.

Što se tiče pozivanja tužitelja na praksu Upravnog suda presudu Us-8665/2001 te presudu Visokog pravnog suda donesenu povodom tužbe Hrvatskog društva ortodonata valja istaći da se ne radi o usporedivim predmetima. Naime, u presudi poslovni broj: UsII-70/14-6 od 5. ožujka 2015. godine povodom tužbe tužitelja Hrvatskog društva ortodonata pravilno je navedeno da se ne radi o sklapanju zabranjenog sporazuma budući da je Zakonom o stomatološkoj djelatnosti ("Narodne novine" 121/03., 117/08. i 120/09.) propisano da Komora donosi jedinstveni cjenik usluga dentalne medicine kojim je definirana najniža cijena dentalne usluge.

Odredbom članka 42. stavak 1. alineja 7. istog Zakona propisano je da Komora određuje najnižu cijenu rada doktora dentalne medicine izvan mreže javnog zdravstvenog

sustava. Dakle, u konkretnom predmetu se nije radilo o zabranjenom sporazumu koji se očituje u dogovoru o cijenama, budući da je samim Zakonom propisano da Komora donosi jedinstveni cjenik usluga dentalne medicine kojim definira najniže cijene dentalne usluge te da Komora određuje najnižu cijenu rada doktora dentalne medicine izvan mreže javne zdravstvene službe. Dakle, u konkretnom slučaju minimalni cjenik ne predstavlja sporazum kakav ima u vidu ZZTN, s obzirom da je određivanje iste u isključivoj nadležnosti Komore, a ne Hrvatskog društva ortodonata. Dakle, u konkretnom slučaju je na tržištu dentalnih usluga Hrvatska komora dentalne medicine posebnim propisom ovlaštena na utvrđivanje minimalnih cijena dentalnih usluga dok na tržištu usluga privatne tjelesne zaštite takva ovlast nije propisom utvrđena.

Stoga i navedeni prigovori tužitelja te pozivanje na sudsku praksu koja nije usporediva s ovim predmetom nije osnovan.

Što se tiče zahtjeva tužitelja da mu se izrekne simbolična upravno kaznena mjera valja istaći da je upravno kaznena mjera donesena sukladno ZZTN-u te Uredbi o kriterijima za izricanje upravno kaznene mjere ("Narodne novine" 129/10. i 123/15. – dalje: Uredba). Prema navedenoj Uredbi utvrđena je osnovna upravno-kaznena mjera, te nakon utvrđivanja okolnosti koje utječu na smanjenje ili povećanje osnovnog iznosa upravno kaznene mjere imajući u vidu sve olakotne okolnosti, a najviše činjenicu da tužitelj nije nudio po dogovorenoj cijeni svoje usluge navedena mjera je izrečena u pravilnom iznosu u okvirima iz ZZTN-a, te prema kriterijima iz Uredbe o kriterijima za izricanje upravno-kaznene mjere. Vezano za zahtjev tužitelja da mu se izrekne simbolična upravno kaznena mjera tužena nije utvrdila postojanje posebnih okolnosti koje bi stvorile uvjete za izricanje simbolične upravno kaznene mjere uz obrazloženje koje ovaj Sud u cijelosti prihvaća.

S obzirom na sve navedeno prema ocjeni ovoga Suda u postupku koji je prethodio donošenju osporenog rješenja nije počinjena bitna povreda odredaba u postupku, činjenično stanje pravilno i potpuno utvrđeno na tako utvrđeno činjenično stanje pravilno je primijenjeno materijalno pravo, te je stoga temeljem odredbe članka 57. stavka 1. ZUS-a trebalo odbiti tužbeni zahtjev kao neosnovan i odlučiti kao pod točkom I. izreke presude.

Odluka pod točkom II. presude temelji se na odredbi članka 79. ZUS-a prema kojoj odredbi u upravnim sporovima svaka stranka podmiruje svoje troškove.

U Zagrebu 22. travnja 2016.

Predsjednica vijeća
Ljiljana Karlović-Đurović, v.r.

Za točnost o pravku - ovlašten službenik

Tanja Nemčić